

1. GİRİŞ

Romalılar, Yahudileri Filistin topraklarından tamamen söküp atmışlar, tapınaklarını tamamen yıktırılmışlardı. Buna rağmen Dünyaya nasıl ve ne yollarla dağıldıklarını ve Filistin'lemünasebetlerinin ne olduğu hususu üzerinde durmak yerinde olur düşüncesindeyim. Özellikle belirtmek gerekir ki Yahudilik sadece Musa Aleyhisselam'ın kavmine indirilmemiştir. Çeşitli milletler ve halklar arasında yatılmıştır. Kendilerine has gelenek göreneklerini, dillerini sürdüren bu topluluklar Museviliğe geçtiğine göre, Tevrat indirildiği günden itibaren dini yayma çalışmaları yani misyonerlik çalışmaları yapılmıştır. Bu misyonerlik çalışmaları Orta Çağ'a kadar devam etmiş ve XIII. yüzyılda sona ermiştir. Yahudiler Musa Dinini, yirmi yüzyıl boyunca Musa kavmiyle hiçbir bağlantısı olmayan çeşitli halklar, milletler ve etnik gruplar arasında yaymışlardır. Nasıl ki Hıristiyanlık sadece Filistin halkı aracılığıyla yayılmadığı gibi, Yahudilik de Musa kavmi tarafından değil yayıldığı topluluklar tarafından Dünya'ya açılmıştır (Muhammed, 1948: 23-29).

Böylece Yahudilik dini, uzun yıllar boyunca kendi istekleriyle gelenleri bayrağı altında toplamıştır (Muhammed, 1967: 50-67). Bu din kendi ülkelerinde Filistin'le kesinlikle hiçbir münasebeti olmadan yaşayan milletler arasında yayılmıştır. Üçkitaya yayılmış, Orta Avrupa, Arap Yarımadası, Habeşistan, Yemen, Kafkaslar, Pax Romana, Mağrip Ülkeleri'ndeyen alan ülkeler ve komşu ülkeler gibi birbirleriyle alakası bulunmayan memleketlerde ki muhtelif milletler Yahudiliği kabul etmişlerdir. Asuriler, Yahudileri Filistin'den tamamen çıkardıktan sonra İmparatorluğun çeşitli bölgelerinden getirdiği halkları buraya yerleştirmiştir. Ancak bir şekilde bu halklar da Yahudilikle tanışmış ve benimsemiştir. Bunlara en iyi örnek bugün Arapların içinde Nablus şehrinde yaşayan Saminiler (Samerallılar)dır (Duruze, 1946:326).

2. YEMEN VE ARAP ÜLKELERİNDEKİ YAHUDİLER

Yahudilik, Yemen ve civarında dağılmış ve ayrıca bu bölgeler Yahudilerin yayılma üssü haline gelmiştir. Sözü konusu bu surenin sonunda Saba Melikesi'nin şöyle söylemektedir; "Rabbim, ben kendime bir kötülük ettim ve Süleyman ile beraber âlemlerin rabbi olan Allah'a iman ettim" dedi. Yahudiliğin Yemen'de intişar etmesi daha sonraki asırlarda Himyer krallarından Tebban Es'ad Ebu Kerb miladi 5. Asır döneminde yapılmıştır. Adı geçen kralın Medine'ye yaptığı saldırı esnasında iki Yahudi misyoner kendisine gelerek görüşmek istedi. Kral bu misyonerin dinleri hakkında anlattıklarından etkilenmiş ve onları Yemen'e davet ederek, kendi halkının da bu dine girmeye davet etmelerini istemişti. Onlarda bu isteğe olumlu cevap vermişlerdi. Ancak Yahudilik esas

Tarihi Seyir İçinde Araplar Ve Yahudiler

Arabs And Jews In Historical Course

Yaşar CANATAN¹ ¹ Doç. Dr.; Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Artvin/Türkiye

ÖZET

Bilinenin aksine Yahudilik sadece Hz. Musa Aleyhisselam'ın kavmine gönderilmiş değildir. Bu sebeple çok farklı halklar arasında yayılmıştır. Yahudiler Arap yarımadasına dağıldıkları vakit yerli halkın yaşam biçimini benimseyip, giyim tarzlarını, dillerini, geleneklerini, örf ve adetlerini kabul etmişlerdir. Kız alıp vermişlerdir. İki taraf arasındaki tek fark dinleriydi. Bu da şunu ortaya koymaktadır; Arap coğrafyasındaki Yahudiler göç yoluyla değil, misyonerlikle Yahudileşmiş Araplardır. Çünkü Araplar kolay kolay kızlarını bir Yahudi ile evlendirmezdi.

Anahtar Kelimeler: Yahudiler, Araplar, Filistin, Musa Kavmi, Tevrat

ABSTRACT

Contrary to popular belief, Judaism is not a religion peculiar to the people of Musa Aleyhisselam, and for this reason, it has spread among various peoples. When the Jews dispersed to the Arabian peninsula, they adopted the lifestyle of the local people, dressed like them, learned their language, accepted their customs and traditions, Jews married Arab girls and Arabs married Jewish girls. The only selective factor between the two sides was that their religions were different. This reveals that; Jews in Arab geography are not Jews who came through immigration, but Arabs who became Judaized as a result of missionary activities. Because Arab nationalism does not easily allow an Arab girl to marry a Jew or a foreigner.

Keywords: Jews, Arabs, Palestine, People of Moses, Torah

gelişmeyi Miladi 6 asırda Himyeri kralı “Zünnüvvas” döneminde başarmış ve bu kral memleketindeki diğer Hıristiyanlara, Musevilği kabul ettirmeye zorunlu tutmuştur (Duruze, 1946:326).

Romalıların Filistin'deki Yahudilere karşı yaptığı askeriharekât ve Urşelim'deki tapınağın yıkılışının ardından bağışlanan Yahudiler, civar ülkelerin muhtelif yörelerine sürmüştür. Bu hususta bazı araştırmacılar bu Yahudilerin, Arap yarımadasına muhaceret ettiği görüşünde oldukları için, İslamiyet gelmeden önce, Arap yarımadasının muhtelif bölgelerinde yaşayan Yahudilerin, Filistin'den göç eden kabiledaşlarının kalıntıları olduğunu düşünmüşlerdir. Bu noktada Yahudiler, Araplarla aynı ırktan olduklarını, aralarındaki akrabalık bağlarının çok eskilere dayandığı düşüncesini yerleştirmek gayesiyle Arap kabileleri arasında bu çeşit söylentiler yayıyor ve sözüm ona onları Yahudiliği kabul etmeye yönlendirmeye çalışıyorlardı. Bizim burada vurgulamamız gereken esas nokta, bazı ilim adamlarının güya Yahudilikte çok eski tarihlerden bu yana misyonerlik kapısının kapandığı görüşünden hareketle Arap ülkelerindeki Yahudilerin Filistin'e göç edenler oldukları düşüncesine kapılmalarıdır. Buna benzer iddiaların görüş ve düşüncelerin doğrularla hiçbir alakası yoktur. Çünkü bu husustaki mevcut deliller, Yahudi Rabbilerin çok eski tarihlerden bu yana var güçleriyle Yahudiliği yaymaya gayret ettiklerini ortaya koymaktadır ve hatta Hıristiyanlığın zuhur etmesinden sonra her iki din arasındaki mücadele nedeniyle Yahudi misyonerlik çalışmaları daha fazla artmış; bu söz konusu durum her iki tarafı da kanlı iç çatışmaların içine itmiş ve 1300 sene boyunca bu hususta çok kan aktıktan sonra bu tür hâdiselerin sonucunda, Yahudiler 13. asırda bu mücadeleden çekilmişlerdir. Hıristiyanlaragelince, misyonerlik çalışmaları, mücadelelerini günümüzde dahi devam ettirmektedirler.

Bilinenin aksine Yahudilik sadece Hz. Musa Aleyhisselam'ın kavmine gönderilmiş değildir. Çeşitli halklar milletler ve topluluklar arasında yayılmıştır. Sebebine gelince bu din ortaya çıkışından bu yana XIII. yüzyıla kadar misyonerlik çalışmaları yürüttüğünden dolayı kendi örf adetlerini yaşayan, kendi memleketindedillerini konuşan milletler arasında yayılmış, hem o ve hemde daha sonraki Hıristiyanlık, Arap coğrafyasında putperest bir ortamda kendilerine bir yer bulabilmişlerdir. Her iki dininde Arap Yarımadası'nda yayılma nedeni, bu husustaki misyonerlik faaliyetlerinin ve konu üzerindeki cemaat önderlerinin satın alınmış olmalarındandır. Yahudiler Arap coğrafyasına dağıldıkları dönemlerde adı geçen bu Yahudiler yerli Arap halkının hayat tarzlarını kabul etmiş, Araplar gibi giyinmiş, Arapların dilini öğrenmiş, örf, adet gelenek ve göreneklerini kabul etmişlerdir. Taraflar kız alıp vermişlerdir. Her iki tarafı ayıran tek özellik dinleriydi. Bütün bunların hepsi de şunu göstermektedir; Arap Yarımadası'ndaki Yahudiler, göçle gelen Yahudiler değil, misyonerlik çalışmaları sonucunda Yahudileşmiş Araplardır. Çünkü bir Arap asla kızını bir yabancı Yahudi'yle evlendirmezdi. Ancak olağanüstü bir şey olursa o vakit izin verebilirler. Yazar Dr. Cevat Ali'ye göre, *“belki de Arap coğrafyasında ki Yahudileri Arapoluşu, Yahudilerin Arap kızlarıyla, Arapların Yahudi kızlarıyla evlenmelerine engel teşkil etmemektedir.”* demekle bizim fikrimizdesteklemektedir. Ayrıca ilim adamları bu hususta şunları da ilave etmektedirler. Ensar'dan bazılarının, Kurayza oğulları (Medine Yahudileri)'ndan bazı hanımlarca emzirilmiş ve bu yüzden Yahudileşmiş insanlar olduklarını; ancak bunların İslam dininin indirilmesinden sonra Müslümanlığı kabul ettiklerini, böylelikle evlatlarının Yahudiliğe geçmesine karşı çıktıklarını, bu sebeple de “dinde zorlama yoktur” ayeti indirildiğini iddia etmektedirler. Tarihçi Yakubi, İslam'dan önce Arap Yarımadası'nda Filistin asıllı Yahudi toplulukların var olduğu iddiasını reddetmekte, Filistin'deki Yahudi kabilelerinin, Arap asıllı olduğunu öne sürerek, Beni Nadiran konusunda, Nadiroğullarının Cezzamların bir kolu olduğunu, sadece Yahudiliği kabul ederek Nadir denilen bir dağa çekildikleri için bu isimle anıldıklarını belirtmektedir. Aynı yazar Kurayza oğullarının da Cezzamlar'ın bir kolu olduğunu, Adiyeye b. Samuel döneminde Yahudiliği benimseyerek Kureyza Dağına çekildiklerini ve bu adla isimlendirildiklerini yazmaktadır (Tarih-u Yakubi Irak, 1964: 40-45).

Bunun yanında XII. asır Dimaşk, Şam ve Halep Yahudilerinden, Arap Yarımadasında Yahudilerin “aslen Filistinli olan Yahudilerin bulunduğu” görüşüne itiraz eden ve kendilerini, Hayber tarafından gelen Yahudiler olarak görenlerin, Tevhid inancını koruyamadıklarını ve Talmud öğretilerine tam tabi olarak bağlı kalmadıkları için, gerçek Yahudi olmadıklarını ifade etmektedirler (Velfenson, 1929:13).

Yakut el-Hamevi'de “Mucem”inde bu hususa şu şekilde değinmektedir; Medine yahudilerinin “Kurayza ve Nadiroğullarının”, Arap yarımadasında oturan, Arap kabilelerinden olduklarını, yalnızca Yahudiliği kabul ettiklerini; Evs ve Hazrec kabileleri tarafından Medine'den sürgün edilinceye değin başkanlarının başlarında olduğunu söylemektedir. Arap Yahudilerinin yerleşim yerleri tarıma elverişli değildi. Bu sebeple Medinede yaşayan bu Yahudiler kuyumculuk ve demircilik gibi zanaatlarla haşır neşir oluyorlardı. Peygamber Efendimiz Buralara hicret ettikten sonra insanları birleştirmeye ve dargınları barıştırmaya çalışmıştır. Konuyla ilgili bir mektubunda şunu buyuruyor: *“Bismillahirrahmanirrahim... Yahudilerden bize tabii olanlara yardım edilir, kendisine kötülük yapılmaz ve mağlup muamelesinde bulunulmaz, Avf oğullarından olan Yahudiler, Müminlerden bir zarar görmezler, Yahudilerin dinleri kendilerine, Müslümanların dinlerini kendilerine. Ancak zalimlik eden ve suç işleyen, kendine ve ailesine kötülük etmiş olur. Neccar oğulları Yahudileri, Evs*

oğulları Yahudileri, Sağlebe ve Lecfene oğulları Yahudileri, Şaziyye oğulları Yahudileri, Avf oğulları Yahudilerine tanınan haklara sahiptirler. Sağlebe oğullarının köleleride onlar gibidirler. Yahudilerin emri altında bulunanlarda onlarla aynı haklara sahiptirler. Muhammed'in izni olmadan onlardan hiçbirini dışarı çıkarılamaz ve sürgün edilemez” (Siret ibn. Hişam, 2/40 vd.).

Burada ifade etmeye çalıştığımız şudur ki: Aynı milletten olan bu toplumu ayıran tek unsur dinleridir. Bu sebeple Peygamber Efendimiz (sav) “*Yahudilerin dinleri kendilerine, Müslümanların dinleri kendilerine*” diyerek bu düşünceyi desteklemiştir. Bu sözüyle din yüzünden aynı topraklarda yaşayan halkların kardeşliğinin bozulmaması gerektiğini vurgulamıştır. Bahsedilen mektupta Yahudi inancından olan boyların Arap asıllı olduklarını, İslamiyet gelmeden evvel Evs oğulları kabilesi arasında Yahudileşenlerin olduğunu ortaya koymaktadır. Şunu da kaydetmemiz gerekir ki, Peygamberimiz Efendimiz zamanında Yahudilerle herhangi bir anlaşma yapılmamıştır. Hz. Ömer zamanında Yahudileşmiş Arap Kabileleri Arap Yarımadasından sürülmüşlerdir. Ancak bunların hiçbirisi Filistin’e,Süleyman Tapınağına yakın olmak maksadıyla göç etmemişlerdir. Dolayısıyla Arap Yarımadasındaki Yahudilerin aslen Romalılar tarafından sürülen Filistin Yahudileriyle ilişkileri olduğu fikrini savunan yazarların tezini çürütmektedir.Böyle bir şey akla mantığa aykırıdır. Sebebine gelince hiçbir kimse medeni ve gelişmiş bir ortamdan Arap coğrafyası gibi etrafı çölle kaplanmış bir bölgeye göçmez. İşin aslı Yahudiler ve Hıristiyanlar İslam dini gelmeden önce söz konusu Arap yarımadasındaki, Arap kabilelerini dinlerine çekmeye çalışıyorlardı. Bunlar Arap Yarımadasındaki toplumların Tek Tanrılı dinlere olan yatkınlığından yararlanarak kendi dinlerini yaymaya çaba göstermişlerdir. Dolayısıyla Arap Yarımadasın’da yoğun bir şekilde misyonerlik çalışmaları yapılmaktaydı. Hem Hıristiyan Keşişler hem de Yahudi Rahipler Arap kabilelerini kendilerine döndürmeyi başarmışlardır.

Acaba Hıristiyanlık Arap coğrafyasındaki, Arap kabileleri içinde “Filistinli Hıristiyanların gelişi nedeniyle mi yayıldı? Yahudiliği veyahut da Hıristiyanlığı kabul eden Yemen halkı Filistinli miydi? Hazar Yahudileri Filistin’den mi göç etmişlerdi? Acaba İbn Haldun’un bahsettiği İslam öncesi Yahudiliği kabul eden ve Mağrib’de Evras dağlarında yaşayan Medyune ,Cerave, Behlule,Neffuse Gayyata,Fendelave ve Bazar oğulları gibi diğerBerberi Kabileleri Filistin Yahudilerinden miydi(Habib,1973:30)? İbni Kuteybe ve kadı Ebu’l Kasım Said el-Endülüsi’nin bahsettikleri İslam’dan önce Yahudiliğe geçenKinane,Haris b. Ka’b ve Kinde oğulları,Himyergibi kabileler Filistin Yahudilerinden miydiler(Kuteybe, 1912:43)? O halde niçin bazı Yazarlar hala Arap Yarımadası coğrafyasının Filistin’den göç eden Yahudi ve Hıristiyanlar misyonerlik yaptıklarıyeganebölge olduklarıfikrini savunuyorlar?Yahudi müellifler Filistin Yahudileri ile Arap coğrafyasındaki Yahudileri aynı köke bağlayan bu tür uydurmaları yazmaya yayınlamaya devam etmektedirler. Benim tahminlerim e göre onların gayesi dünya kamuoyunu Araplar ile amcaoğulları olduklarını ve aynı dedenin (İbrahim peygamberin) soyundan geldikleri fikrini beyan etmektedirler. Bu hususta işin gerçeği ise Yahudiler daha ileri zamanlarda teşekkür etmişlerdir ve Araplar da dâhil olmak üzere kendidilini, milliyetini, adetlerini, gelenek ve göreneklerini muhafaza eden çok çeşitli halkların kabul ettikleri dini temsil etmektedirler.Aslında doğuştan hassas, hür fikirli, ufku geniş bu yarımada göçebeleri putlara tapmayı gönülleri götürmüyordu. Çağın o dönemdeki söz konusu yarımada Arapları bir yandan putperestlik diğer yandan tek tanrı inancına davet eden Yahudilik ve Hıristiyanlık arasında gidip geliyorlardı. Kurana’a göre İbrahim Peygamber’in dini Arap Yarımadası’daki Hanif İnsanlarca bilinmekteydi. Bu durum Peygamberimiz’e vahiy geldiği dönemde de mevcuttu. Dolayısıyla insanlar Peygamberimiz’e vahiy yoluyla indirilen İslam’ı kabul etmekte zorluk çekmedi. Zira İnsanlar kendilerine yol gösterecek bu dine ihtiyaç duyuyorlardı. Bu konuda Alman asıllı bilim insanı D. Nelson da “*paganizmi ortadan kaldırma hususunda hiçbir din İslam dini kadar etkili olmamıştır*” der(Nelson,1958:7 vd).

Öte yandan belirtmek gerekir ki, Yahudiliği kabul eden Arap kabileleri Talmud’u hiç önemsememişlerdir. Çünkü Arap kabileleri Yahudiliğe geçtiğinde Talmud henüz neşredilmemişti ve ayrıca bunların Arap Yarımadası’nda sıkıştıkları için Yahudi Rabbilerin Babil ve Filistin’de (sonuncu grup Babil esaret günlerinden geride kalanlardır) kurmuş oldukları“Talmud okulları”yla herhangi bir alakaları da yoktur. Bu bakımdan Halife Ömer İbni Hattap döneminde Arap Yarımadası’nda sürgün edilen Yahudiler, Yahudileşmiş Arap kabilelerinin inandıkları Tevrat’tan başkasına gerek duymamış ve Talmud’a karşı çıkmış olan, Iraklı ilim adamı Anan b. Davud’un Karai Hareketine iştirak etmişlerdir. Bu hareket, Talmud’un aşırı öğretilerine karşı çıkmakta ve çoğunluk Bedevi kabileleri de bunu böyle kabul etmekteydi (Learys, 1965:235).

Arap Yarımadası’ndaki Yahudiler kendi gelenek göreneklerine bağlıydılar ve bu coğrafyanın dışındaki Yahudilerle de bir bağlantıları yoktu. Örneğin Miladi 12. Asırda bir seyyah olan Benyamin Tatili Arap Yarımadasında ikamet eden Rükab oğulları Kabilesi hakkında sünları söyler: “*Bu çölde (Yemen ile Irak arasındaki çölden bahsediyor) Teyma aşiretlerinden Rükab oğullarının büyük çadırları bulunmaktadır. Bunların şeyhi vebaşkanları Haran’da kalmakta olup, buralar geniş bir ovardır. Kuzey dağları arasında 16*

günlük yolvardır. Yine burada yabancı hakimiyetine karşı sağlam ve büyük kaleler vardır. Burada yaşayanlar uzak yerlere düzenlenen seferlere ve rızık arama seferlerine, Arap komşuları ve müttefikleri ile birlikte çıkarlar. Bunlar Yemen topraklarında geçimini savaşarak kazanan Araplardır”(Tatili, 1953:148).

Kitab-1 Mukaddeste bunlar şöyle anlatılır: “Bunlar Medine’nin Kuzeydoğu tarafındaki dağlık bölgelerde bulunurlar. Onların Asya Yahudileriyle hiçbir münasebetleri bulunmamaktadır. Kervanlara refakat etmeleri mümkün değildir, çünkü dinleri cumartesileri yolculuğa izin vermez. Kaldı ki ülkeleri de ancak kabileler halinde girip çıkmaya izin verecek şekilde çöllerle çevrilidir.” Seyyah Wolf’a göre Mekke civarındaki Rükab oğullarının yaklaşık 60.000 kişi bulunmaktadır. Bu Yahudileşmiş kabilelerden bazıları daha sonraları Müslümanlığa meyletmiş olsalar da Yahudi adetlerini hiç değiştirmeden korumaktadırlar. Örneğin bu kabilelerden biri hakkında Seyyah Duty şunu demektedir: “Hayber yakınlarında bir köy var. Halkı Müslümandır, buna rağmen hala Yahudi adet, gelenek, görenek ve yaşantı kurallarını koruyor komşu kabilelerle kaynaşmıyorlar” (Yakub, 1969:1 vd.).

3. YAHUDİLER TEK BİR İRKİTAN DEĞİLDİR

Bugün sayıları 20 milyona yaklaşan Yahudiler, çok farklı ülkelerde yaşayan ancak değişik milletleri ve halkları bünyesinde barındıran sosyal ve dini bir cemaattir. Bu bahsedilen Yahudiler şu ülkelerde ikamet etmektedirler: Hazar Yahudileri, Slav Yahudileri, Alman Yahudileri, Rusya ve civarındaki komşu ülkelerde yaşayanlar, İspanyol ve Berberi Yahudileri, Habeş Yahudileri, Çinli Yahudiler, Zenci, Hintli ve diğer Yahudiler. Bunların Musa Kavmi veya Filistin ile hiçbir münasebetleri yoktur. Toprak, dil ve ırk birliği yoktur. Örneğin 31 Mayıs 1915 tarihli Mısır-İsrail mecmuasında sözü edilen Filistin’den, Türklerden kaçarak, Mısır’ın Kibari bölgesine gelen Yahudiler gibi. 1600 kişi civarında olan bu insanlar 14 farklı dil konuşmaktaydılar. Siyonistlerin, bugünkü Yahudiler’in atası olduğu iddiaları tamamen Filistin’de milli bir devlet kurma fikrine temel oluşturmak için ortaya atılmıştır. Bu iddianın hiçbir ilmi temele dayanmayan, gayri tarihi bir fikir olduğu ortadadır. Çünkü bugünkü Yahudiler Doğu Yahudilerden kalanlardan oldukça uzaktadır. Siyonist İsrail Yahudilerinin Diğer Arap Yahudilerine bakışı, onları hor görmeleri ve hapisanelerinde Arap Müslümanlarla beraber Arap Yahudileri’nin de bulunması bunu kanıtlar niteliktedir. Birçok antropologda böyle düşünülmektedir. Örneğin Lambrouseau’ a göre bugünkü Yahudiler Sami ırkından değil Ari ırkındandır. Asırlarca muhtelif ırklardan halklar Yahudiler’e katılmıştır. Bunların aralarında Hintli Tamiller, Ari Almanlar, Habeşler, ve Yahudi tarihçi İbni Meymun’un söylediği, X. asırda Yahudileşen ve daha sonra göç yoluyla batı ve orta Avrupa’ya geçen Mongoloid Hazarlar bulunmaktadır. Biyolojistler de bu görüşü desteklemektedir: İbrani Üniversitesi’nden biyolog Prof. Josefeth’in, Yahudiler üzerinde yaptığı testlere göre Yahudilerin Farklı ırklardan gelen bir dini cemaat olduğunu sonucuna ulaşmıştır. Arap ülkelerindeki Yahudiler’in bir kısmının Yakup ve İshak soyundan olduğu bilinmektedir. Doğu Avrupa’daki Yahudiler Hazar kabilelerindenidir. Avrupa Yahudiler’i ise safi Avrupa asıllıdır ve 13. Asırda bu dini kabul ettiler (Hammad, 1967:106-107).

Prof. Eugene Pithar’a göre Yahudiler dini bir cemaat ve sosyal bir konglomerattır. Birbirleri ile hiç alakası olmayan ülkelerden gelen kendisini bu konglomeratın içinde bulan unsurlardan oluşmuştur. Yahudileşmiş bu unsurlar Germenler, Habeşliler, siyahi Yahudiler, Tamiller, Hazarlar, Hindliler ve Türklerdir. Prof. Eugene Pithar’a göre Avrupa’daki Kestane rengi veya sarı saçlı renkli gözlü Yahudiler’in Ürdün’deki Yahudilerle hiçbir alakası yoktur. Tarihçi Muhammed Avez Muhamed de aynı şey teyit ederek şöyle demektedir; Yahudilerin aynı ırktan geldiğini iddia edenler bu fiziksel özelliklere göz önünde bulundurması gerekir. Zira soya çekim kanununa göre, dalların köküne benzemesive aralarında yüksek bir benzerlik bulunması gerekmektedir. Bugün dünyanın muhtelif ülkelerinde hayatlarını devam ettiren Yahudilere şöyle bir göz atacak olursak, aralarında sarı saçlı ve renkli gözlüler olduğu kadar Habeşistan bölgesinde esmer, kıvrıkcık saçlı Hindistan’ın güneyinde siyahi, Çin’de Moğol tipli sarı ırktan olanları görmekteyiz. Ayrıca bunun yanı sıra uzun ve kısa boyluları olduğu gibi brakisefal ve dolikosefal kafalı tiplere de rastlıyoruz. İnsan soyunun tüm ayrılıklarına en bariz bir şekilde farklı kıtalarda bulunan Yahudi topluluklarının arasında görmekteyiz. Akliselim insan bütün bu grupları tek bir soydan geldiğini kabul edemez. Tüm bu insanların ortak paydası dinleridir (Reşid, 1967:78).

Bu hakikatler Yahudilerin tek bir ırktan gelmediklerini ortaya koyup Siyonistler’in bu konudaki iddialarını çürütmektedir. Amerikan Yayın Konseyinin yayınladığı bir kitabın adı “Yahudilik milliyet değil, dindir.” Bu eserde sosyal ve siyasi anlamda “Yahudi Halkı” diye bir şey yoktur, bu ruhani bir olgudur diye ifade edilmektedir (El-Arabi Dergisi, 1970:149).

Ayrıca Siyonistler’in Yahudiliğin resmi dili olarak kabul ettiği İbranice’nin ise, hiçbir zaman Yahudiler’in kendi aralarında anlaşmak için kullandığı bir dil olmadığı da aşikardır. Bu yalnızca Rabbilerin ve Tevrat’ın yazılması için kullanılan bir dildir. Aramice’den kopyalanan alfabesi Eski Kenan alfabesinden gelmektedir. Kenanca Filistin’in ilk sakinleri olan kenanlılar’ın konuştuğu dillerden biridir. Yahudiler bu dili Musa ve

Krallar zamanından sonra benimsemiş, daha sonra Aramice'yi almış ve konuşma dili yapmışlardır. Eski Almanca (Yiddish) Aşkenaziler'in, İspanyol Ladino'su ise Sarardiller'in diliydi. Bu kavimler Filistine göçerken dillerini de beraberinde getirmişlerdi. Dünya'nın farklı ülkelerindeki Yahudiler'de o bölgenin dillerini konuşmuşlardır. İbranice Hiçbir vakit Yahudilerin resmi dili olmamıştır. XIX. yy'da kurulan Yahudiliği yönlendirme hareketi (Haskala) başkanları da bu gerçeği bizzat itiraf etmektedirler. Bu hareketin yetkilileri, İbranice'nin, çağdaş düşünceleri ifade etmek için yeterli olmadığını ve yok olmaya mahkûm olduğunu ifade etmektedirler. Yahudi yazar Margoliouth, bu mevzuyla ilgili yayımladığı bir yazı dizisinde, Batı Avrupa'da İbranice'nin yerini o ülkelerde konuşulan dillerinin aldığını, bunun ise bilimin gelişmesine paralel olarak İbrani dilinin literatüründen silinmesinin kesinleştiğini göstermek için yeterli bir gerekçe olduğunu, Rusya'da İbranice'nin zamanla tamamen ortadan kalkacağını iddia etmiş, Yahudi şair Gordon da aynı görüşte olduğunu belirtmiştir (Mecellet, 1973:117-118).

4. YAHUDİLERİN İRAK'A YERLEŞTİRİLME ÇABALARI

Almanya'nın Irak İşlerinden sorumlu Bakanı Dr. Gruba hatıralarında şöyle der, Bazı Yahudi, Fransız, İngiliz Yahudi teşkilatları, Doğu Avrupa'dan getirilecek Yahudi çiftçi gruplarının, Irak'a yerleştirilmeleri için tarımla uğraşan ancak ahalisi yoğun olmayan yörede toprak genişletme ve su getirme konularında tekrar tekrar girişimlerde bulundular. Yahudi İskân Cemiyeti, Fransız Yahudisi, Niego'yu iskân meselesini araştırmak üzere Bağdat'a gönderdi. Yaptığı araştırmalar sonucunda 50 bin Rus veya Polonya Yahudisi'nin iskân ettirilmesi teklifinde bulunmuştur. Maliye Bakanımız Cavit Bey de bu projeyi desteklemiştir. Fakat II. Abdülhamid söz konusu projeye tamamen karşı çıkmıştır.

Kral I. Faysal, Eylül 1933 tarihinde, Londra ziyareti esnasında Dicle Nehri'nin aşağı kısmında, Küt ve Aziziye arasına 100 bin Yahudi'nin yerleştirilmesi teklifiyle karşılaşmıştır. O zamanın şartlarına göre gelişen menfaatler ve yapılan kredi teklifleri neticesinde cevap müspet olmuştur (Saffet, 1969:123-124).

Birbirinden tamamen başka ülkelerde, farklı dilleri konuşan, farklı ve çok çeşitli gelenek görenek, örf ve adetlere sahip Yahudiler, dini ve sosyal bir gruptan başka bir şey değildir. Daha önce de bazı meseleleri açıkladığımız gibi uluslararası varoluşlarının şartlarına göre milli unsurlardan yoksun bir topluluktur. Bugün Yahudiler birbirinden bağımsız 102 ülkeye dağılmışlardır. Ancak İsrail bu grupları bir tek potada eritip, ortak dillerini de İbranice ilan etmek çabasındadır. Yeni nesillere İbranice Yahudi Tarihini anlatarak bunu gerçekleştirmeye çalışılmaktadır. Amerika'dan, İsrail'e göçenlere uygulanan bir anketin sonuçlarına göre şöyle ilginç bir sonuca varılmış. Dediklerine göre bunların çoğu gelmeden önce Yahudileri ayrı bir ırk olduğunu zannediyorlarmış. Ancak buraya geldikten sonra çok farklı ırklardan oluşan bir topluluğa geldiklerini anlamışlardır (El Arabi, 1970:131).

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Anlatılanlardan da görüleceği gibi bugün sayıları 20 milyona yaklaşan Yahudiler, birbirlerinden uzak ülkelerde yaşayan ancak çok çeşitli değişik ırk ve kabileleri bünyesinde barındıran sosyal ve dini bir cemaattir. Yahudiler şu ülkelerde ikamet etmektedirler: Hazar Yahudileri, Alman Yahudileri, Rusya, Slav Yahudileri ve civarındaki ülkelerde yaşayanlar, İspanyol ve Berberi Yahudileri, Çinli Yahudiler, Habeş Yahudileri, Zenci, Hintli ve diğerleri. Çok değişik ülkelerde yaşayan bu Yahudilerin dinlerinden başka Filistin'le ve Musa kavmiyle hiçbir alakası yoktur. Toprak, dil, ırk, kültür birliklerinden hiçbirine sahip değillerdir. Tarihin hiçbir döneminde bu saydığımız değerlere sahip bir topluluk oluşturamamışlardır. Ruhani bir otoriteden başka birşeye sahip olamamışlardır. Tarihe baktığımız zaman önde gelen yöneticilerinin çoğunlukla hahamlar olduğunu görürüz. Yahudilerin Hâkimler döneminde de yöneticileri hahamlar ve peygamberler olmuştur. Bugün bile Yahudi ayakta duruşunu dine borçludur. Yahudiler dini bir topluluktan başka bir şey değildir.

KAYNAKÇA

Abdulmecit, Dr. Muhammed Bahr, el-Yahudfi'l Endülüs, Kahire, 1970

Abdulvehhab, el- Mu'cez fi tarih Filistin el-Hadis, Beyrut, 1971

Abdulvehhab, Tarih Filistin el-Hadis, Beyrut, 1970

Abdulvehhab, Tarih Filistin el-Hadis, Beyrut, 1970

Abdülhamid Han, Muhammed el-Esatir el-Arabiyye Kabl el-İslam, 1950

Cevad Ali, El- Muhaffasl fi tarih el-arab kablel- İslam, Cilt:8, Beyrut, 1970

Ebu Asel, Yakzat el-Alem el-Yehud, Kahire, 1934

- El-Arabi Dergisi, Sayı:136, Kahire, Mart 1970, s.191
- El-Arabi Dergisi, Sayı:143, Teşrin el-evvel, Kahire, 1970, s.149
- Feriha Enis, Melahim ve Esatir, Min Uganis, Ram Şamra, Beyrut, 1966
- Hayrı Hammad, Bağdat, 1967
- Huri Yakub, el-Yehud fi'l büldan el-Arabiyye, Beyrut, 1970
- Huri Yakub, el-Yehud fi'l büldan el-Arabiyye, Beyrut, 1970
- İbn Kuteybe, el-Maarif, Dar el-Kütüp Mat, Beyrut, 1960
- İbrahim Abduh, Yahud el-Bilad el-Arabiyye, Munazzamat et-Tahrir el-Filistiniyye, Beyrut, 1971
- Kadı Ebu'l Kasım Said el-Endülisi Tabakat el-Ümem, Katolik Mat, Beyrut, 1912
- M.Habib, ibn el-Hoca, Yahud el-Mağrib el-Arabi, 1973
- Martines Moncau, "Mono Martin" İsrail Kemaraaytuha, Kahire, 1971
- Mecellet Merkez ed-dirasat el-filitiniyye, Cilt:2, Eylül, 1973
- Muhammed Atiyye, el-Adab el-Samiyye, Kahire, 1946
- Muhammed İzzet, Tarih el-Cins el-Arabi fi Muhtelif el-Etvar ve'l edvar ve'l Aktar, C.8, 1946-1964, Tarih beni İsrail Min Esfarihim, Mısır, 1964
- Muhammed Mahmud, el-Yahud ve'l Hadaret el-İnsaniyye el-Arabi Dergisi, 1967, 50-109
- Muhammed Reşid, el-Yehud ve ilm el-Ecnas, Beyrut, 1967
- Musa b. Meymun, Tarih el-Yehud fi bilad el-Arab, 1936
- Naci Maruf, Asalet el-Hudaret el-Arabiyye, Bağdat, 1969
- Necdet Fethi Saffet, el-Irak fi Müzekkerat ed-Diplomasiyyin el-Ecanib, Bağdat, 1969
- Nelson, et-Tarih el-Arabil Kadim, Fuad Haseneyn'in Ali'nin Çevirisi, Kahire, 1958
- Refik et-Temimi, Cevvel Cezire el-Arabiyye ve eseruhu fil hicerat es-Samiyye, Muktataf Dergisi, Temmuz, 1944
- Siret ibn Hişam, 2/40 vd.
- Tarih-i Yakubi, Irak, Necef Şehri baskısı, 1964
- Velferson, Tarih el-Lugat es-Samiye, Kahire, 1929
- Velferson, Tarih el-Yahud fi bilad el-Arab, 1927